

Deelrapportage

LHB TIQA+

2025 – 2026

Gemeente Deventer

Het regenboogzebrapad aan de Singel in Deventer

Noot. Door Mickey Steijaert, 2026, eigen foto.

Colofon

Auteurs:

Mickey Steijaert, Lena Rijnierse

Publicatiedatum:

Augustus 2026

Opdrachtgever:

Gemeente Deventer

Contact:

Vizier
Hanzeplein 11-27
8017 JD Zwolle

Uitvoerende organisaties:

Vizier

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	7
1. Opdracht en opzet	9
1.1 Achtergrond en doelstelling.....	9
1.2 Doelgroepen en definities	9
1.3 Onderzoeksverantwoording.....	10
1.4 Leeswijzer	14
2. Openheid en acceptatie	15
2.1 Openheid.....	15
2.2 Ervaren acceptatie	17
3. Onveiligheidsgevoel en ongewenst gedrag	19
3.1 Ervaren onveiligheid.....	19
3.2 Ervaring met ongewenst gedrag en handelingsperspectief.....	20
4. Woonomgeving en overheidsbeleid	24
4.1 Verbondenheid leefomgeving	24
4.2 Behoeften en voorkeuren lokaal beleid.....	25
5. Veranderingen tussen 2021, 2023 en 2025	29
Bibliografie	33
Bijlage: Uitleg lhbtq+ begrippen	34

Samenvatting

Dit rapport gaat over het welzijn van lhbtqia+ personen uit Deventer. Het laat zien wat hun ervaringen zijn rondom acceptatie en veiligheid. Daarnaast gaat het over hun behoeften naar beleid van de gemeente. De cijfers zijn in 2025 verzameld via een vragenlijst. We laten ook de ontwikkeling over de jaren heen zien met cijfers die in 2021 en 2023 zijn verzameld.

De groep waarover dit rapport gaat zijn lhbtqia+ personen van 16 jaar of ouder uit Deventer. In de lhbtqia+ gemeenschap bestaan veel verschillende identiteiten. Dit zijn bijvoorbeeld homomannen, transgender mannen en vrouwen, non-binaire personen of biseksuele personen. Al deze verschillende groepen hebben ook verschillende ervaringen en behoeften. In dit rapport kijken we daarom apart naar cisgender lhb+ personen en niet-cisgender personen. Een begrippenlijst is te vinden in Bijlage 1.

Hieronder staan de belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek.

Sterke toename van de ervaren onveiligheid, vooral bij niet-cisgender personen.

Lhbtqia+ personen in Deventer voelen zich steeds vaker onveilig. In 2023 voelde 23% zich soms of vaak onveilig. In 2025 was dit gestegen naar 36%. Vooral niet-cisgender personen (transgender personen en/of personen die zich identificeren als non-binair) voelen zich vaak onveilig. Zij maken ook vaker ongewenst gedrag mee. Dat gaat vooral om seksuele intimidatie, bedreiging en ongelijke behandeling.

Er is relatief veel openheid en acceptatie, behalve op werk.

Vergeleken met heel Overijssel, hebben lhbtqia+ personen in Deventer vaker het gevoel open te kunnen zijn over hun seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Ook voelen zij zich meer geaccepteerd dan lhbtqia+ personen in heel Overijssel. Alleen op de werkvloer, bij collega's en leidinggevenden, voelen lhbtqia+ personen in Deventer minder openheid en acceptatie.

Lhbtqia+ personen passen hun gedrag aan, ook op de werkvloer.

Een meerderheid van de lhbtqia+ personen in Deventer past wel eens diens gedrag aan uit angst voor negatieve reacties. Zo vermijdt bijna de helft van de cisgender lhb+ mensen wel eens om te kussen of zoenen in het openbaar. Op werk hebben lhbtqia+ personen te maken met vervelende grappen, of vertellen ze bewust een persoonlijk verhaal niet vanwege hun lhbtqia+ identiteit. Ook ervaren ze discriminatie tijdens het solliciteren.

Slachtoffers van ongewenst gedrag maken vaak geen melding

Wanneer lhbtqia+ personen in Deventer ongewenst gedrag meemaken, melden zij dat meestal niet bij de politie of bij discriminatie.nl. Zo wordt maar een kwart van de gevallen van seksuele intimidatie of bedreiging gemeld bij de politie. Redenen hiervoor zijn onder andere dat mensen verwachten dat er niets gebeurt met hun melding, of dat ze bang zijn

dat de gebeurtenis niet te bewijzen zou zijn. Lhbtqia+ personen die wél een melding maken, voelen zich vaak niet serieus genomen door de politie.

Een meerderheid van de lhbtqia+ personen in Deventer wil meer inzet van de gemeente

Een minderheid van 38% van de lhbtqia+ personen in Deventer vindt dat de gemeente genoeg doet voor de acceptatie van seksuele diversiteit. Slechts 29% vindt dat zij genoeg doet voor de acceptatie van genderdiversiteit. Vooral voorlichting op scholen wordt als goede manier gezien om hiermee aan de slag te gaan. Ook een aparte beleidsadviescommissie voor lhbtqia+ beleid wordt ondersteund. Andere ideeën die veel steun krijgen zijn het verzorgen van voorlichting in de ouderenzorg, het gesprek aangaan met religieuze gemeenschappen over lhbtqia+ acceptatie en het financieel ondersteunen van lokale lhbtqia+ initiatieven.

1. Opdracht en opzet

1.1 Achtergrond en doelstelling

Dit rapport gaat over het welzijn van lhbtqia+ personen die wonen in gemeente Deventer. In het rapport worden ervaringen en behoeften van deze inwoners op een rij gezet. Ook laten we, waar het kan, veranderingen zien in het welzijn van de lhbtqia+ gemeenschap tussen 2021, 2023 en 2025. De aanleiding voor dit rapport is dat gemeente Deventer meer inzicht wil krijgen in het welzijn van lhbtqia+ inwoners. De resultaten geven waardevolle informatie voor het versterken van het lokale inclusiebeleid.

Dit rapport is een verdieping op voorgaande provinciale welzijnsmonitoren: de Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2021 Gelderland en Overijssel (Spierings et al, 2021¹), de Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2023 Gelderland en Overijssel (Hasselt et al, 2023²) en de Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel (Hasselt et al, 2025³).

In dit rapport wordt de volgende hoofdvraag beantwoord: *“Wat zijn de ervaringen en behoeften van lhbtqia+ personen uit Deventer met betrekking tot acceptatie, veiligheid, woonomgeving en overheidsbeleid in 2025?”*

Aanvullende vragen op deze hoofdvraag zijn: *“In hoeverre verschillen deze ervaringen en behoeften tussen cisgender lhb+ personen en niet-cisgender personen?”* en *“Hoe zijn deze ervaringen en behoeften veranderd tussen 2021, 2023 en 2025?”*.

1.2 Doelgroepen en definities

De groep waarover dit rapport gaat zijn lhbtqia+ personen van 16 jaar of ouder uit Deventer. In de lhbtqia+ gemeenschap bestaan veel verschillende identiteiten. Dit zijn bijvoorbeeld homomannen, transgender mannen en vrouwen, non-binaire personen of biseksuele personen. Al deze verschillende groepen hebben ook verschillende ervaringen en behoeften. In dit rapport zijn de namen van deze identiteiten gebaseerd op de indeling van Movisie⁴. Een begrippenlijst is te vinden in Bijlage 1.

Per identiteit verschilt het aantal mensen uit Deventer dat meedoet aan het onderzoek sterk. Hierdoor kunnen niet altijd betrouwbare uitspraken worden gedaan per identiteit. In dit rapport zijn meerdere identiteiten daarom samengenomen. Er wordt gekeken naar twee groepen: ‘niet-cisgender’ en ‘cisgender lhb+’. De verdeling van de deelnemers uit Deventer in deze twee groepen is weergegeven in Tabel 1.1.

De indeling als ‘niet-cisgender’ is gebaseerd op de vraag “Als u een label aan uw genderidentiteit koppelt, welk label zou u dan kiezen?”. Mensen horen bij deze groep als

¹ Spierings, Van Hilten-Rutten & Hasselt (2021).

² Hasselt et al. (2023).

³ Hasselt et al. (2025).

⁴ Van den Berg, Van Kleef & Weegels (2025).

ze zich identificeren als transgender man, transgender vrouw, non-binair, genderfluïde of een andere genderidentiteit dan cisgender. Deelnemers die zich als cisgender identificeren of (nog) niet weten wat hun genderidentiteit is, horen niet bij deze groep.

De indeling als 'cisgender lhb+' is gebaseerd op de vraag "Hoe zou u uw seksuele oriëntatie omschrijven?". Mensen horen bij deze groep als ze zich identificeren als lesbisch, homoseksueel, bi+, asexueel of een andere seksuele oriëntatie dan heteroseksueel. Deelnemers die zich als heteroseksueel identificeren of (nog) niet weten wat hun seksuele oriëntatie is, horen niet bij deze groep.

De twee groepen sluiten elkaar uit. Wanneer iemand in het onderzoek bij de groep 'niet-cisgender' hoort, kan diegene niet bij de groep 'cisgender lhb+' horen. Dit betekent dat iemand die transgender en homoseksueel is bij de groep 'niet-cisgender' hoort. Zo kunnen verschillen tussen deze twee groepen worden bekeken. Deelnemers die niet duidelijk bij één van de groepen zijn in te delen, bijvoorbeeld omdat zij twijfelen aan hun genderidentiteit en seksuele oriëntatie, zijn buiten het onderzoek gelaten. Tot slot wordt in dit rapport gerefereerd aan 'deelnemers'. Dit zijn alle lhbtqia+ personen uit Deventer die de vragenlijst hebben ingevuld.

1.3 Onderzoeksverantwoording

Vragenlijst

We gebruiken de dataset die is ontwikkeld voor de Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel om de hoofdvraag te beantwoorden. Dit zijn data van lhbtqia+ personen die een vragenlijst hebben ingevuld. De vragenlijst uit 2025 is grotendeels vergelijkbaar met die van de welzijnsmonitoren uit 2021 en 2023. We gebruiken de datasets uit 2021 en 2023 om de antwoorden te vergelijken met 2025.

De vragenlijst bevat vragen over bijvoorbeeld acceptatie, veiligheid, ervaringen met ongewenst gedrag, de woonomgeving en overheidsbeleid. Deelnemers konden de vragenlijst online invullen. Het merendeel van de vragen bestaat uit gesloten vragen. Dit betekent dat deelnemers konden kiezen uit verschillende antwoordmogelijkheden. Deze antwoorden vormen de basis van dit rapport. Daarnaast bevat de vragenlijst een aantal open vragen. Dit betekent dat deelnemers uitleg konden geven of hun antwoord konden aanvullen. In dit rapport gebruiken we de antwoorden op deze open vragen om de cijfers over de gesloten vragen te ondersteunen.

Werving deelnemers provinciale monitor

Tussen 10 februari en 31 maart 2025 konden lhbtq+ personen uit Gelderland en Overijssel van 16 jaar en ouder de vragenlijst invullen. De seksuele oriëntatie en genderidentiteit van Nederlanders wordt niet geregistreerd. We konden daarom geen willekeurige steekproef trekken uit alle lhbtq+ personen uit Gelderland en Overijssel. Deelnemers zijn daarom op andere manieren geworven. Hier hielpen meerdere organisaties bij mee. Landelijke en lokale organisaties zoals het COC, Transgendernetwerk, het NNID en verschillende Pridenetwerken hebben de vragenlijst verspreid. Ook gemeenten, buurthuizen en verschillende lokale verenigingen en ondernemingen waren betrokken. Verder zijn flyers met een link naar de vragenlijst verspreid op scholen, bij GGD's, bij bedrijven en in de openbare ruimte. Tot slot is de vragenlijst gedeeld op sociale media via online advertentiecampaagnes. Zo is geprobeerd om een zo divers mogelijke populatie te bereiken.

Respons

In totaal is de vragenlijst door 3.533 deelnemers ingevuld. In dit rapport gebruiken we alleen de antwoorden van deelnemers uit Overijssel en gemeente Deventer. In Overijssel waren 1.102 deelnemers (zie Tabel 1.2), waarvan 155 deelnemers in Deventer wonen (zie Tabel 1.1). In 2023 deden 89 mensen uit Deventer mee en in 2021 waren dat er 67.

Zoals hierboven is uitgelegd, zijn de deelnemers verdeeld in twee groepen. In totaal zijn 118 deelnemers uit Deventer 'cisgender lhb+' en 37 deelnemers 'niet-cisgender'. Deze cijfers zijn terug te vinden in Tabel 1.1. De groep 'cisgender lhb+' is sterk gegroeid tussen 2023 en 2025. Dit komt vooral door een toename aan bi+ deelnemers.

Het aantal deelnemers in de tabellen in dit rapport is niet altijd hetzelfde. Dit komt omdat sommige deelnemers niet alle vragen hebben beantwoord of omdat ze sommige vragen niet hebben gekregen omdat het voor hen niet relevant was. Zo zijn vragen over het melden van ongewenst gedrag alleen gesteld aan deelnemers die dit gedrag hebben meegemaakt.

Tabel 1.1 Aantal deelnemers Deventer

Per seksuele oriëntatie	2021	2023	2025
Lesbisch	17	20	37
Homoseksueel	17	31	44
Bi+	29	28	65
Aseksueel	2	5	7
Totaal opgenomen in onderzoek als 'cisgender lhb+'	54	64	118
Weet ik nog niet/overig/Queer	0	5	1
Heteroseksueel (niet-cisgender)	2	0	1
Per genderidentiteit			
Transgender	6	6	13
Non-binair/ non-conforming	7	19	24
Totaal opgenomen in onderzoek als 'niet-cisgender'	13	25	37
Cisgender	54	64	115
Woonomgeving			
Stad (centrum)	28	42	59
Stad (buitenwijk)	22	37	72
Dorp	5	8	12
Buitengebied/platteland	2	2	2
Leeftijd			
15-30 jaar	28	48	87
31-55 jaar	15	23	40
56+	13	18	28
Onbekend	11	0	0
Totaal aantal deelnemers Deventer	67	89	155

Tabel 1.2 Aantallen deelnemers Overijssel

Per seksuele oriëntatie	2021	2023	2025
Lesbisch	156	173	270
Homoseksueel	179	245	338
Bi+	176	257	399
Aseksueel	14	39	75
Weet ik nog niet/overig	4	25	10
Heteroseksueel (niet-cisgender)	8	9	10
Per genderidentiteit			
Transgender	41	56	107
Non-binair	48	146	186
Weet ik nog niet/overig	0	0	12
Cisgender	448	546	797
Totaal aantal deelnemers Overijssel	537	748	1102

Weging

De gebruikte dataset is niet representatief voor de lhbtq+ populatie van Overijssel en Deventer. Dit komt omdat de seksuele oriëntatie en genderidentiteit van Nederlanders niet landelijk wordt vastgelegd. Er kon daarom geen willekeurige steekproef van de populatie worden getrokken. Het gevolg is dat mensen met een bepaalde achtergrond vaker in de dataset voorkomen dan in de gehele lhbtq+ populatie in Overijssel en Deventer. Dit noemen we onder- en oververtegenwoordiging. Door onder- en oververtegenwoordiging zijn de resultaten minder precies. De antwoorden van mensen die zijn ondervetegenwoordigd tellen minder mee in de cijfers dan wanneer je alle lhbtq+ personen in Overijssel en Deventer de vragenlijst zou laten invullen. Op dezelfde manier tellen de antwoorden van mensen die zijn oververtegenwoordigd juist meer mee.

We geven een voorbeeld. Zoals in Tabel 1.1 is te zien, hebben veel meer mensen van 15-30 jaar in Deventer de vragenlijst ingevuld (87) dan mensen van 56 jaar of ouder (28). Onder alle bewoners van Deventer zijn mensen van 56 jaar of ouder juist in de meerderheid (ruim 30 duizend tegenover ongeveer 20 duizend 15- tot 30-jarigen). Dat betekent dat de groep mensen van 56 jaar of ouder in de dataset is ondervetegenwoordigd. De ervaringen van 56+ lhbtq+ mensen komen daardoor minder goed naar voren in de cijfers in dit rapport dan eigenlijk zou moeten.

Om de resultaten preciezer te maken, wegen we de data op leeftijd en geslacht. Dit betekent dat we met cijfers van het CBS⁵ uitrekenen hoe onder- of oververtegenwoordigd mensen met een bepaalde leeftijd en een bepaald geslacht zijn. In alle cijfers laten we de

⁵ Centraal Bureau voor de Statistiek (2025^a).

antwoorden van ondervertegenwoordigde leeftijds- en geslachtsgroepen zwaarder meetellen, en die van oververtegenwoordigde leeftijds- en geslachtsgroepen minder zwaar.

Door het wegen komen de antwoorden van de deelnemers meer overeen met de volledige lhbtqia+ populatie van Overijssel en Deventer. We weten niet hoe representatief de dataset is. Daarom is het belangrijk om voorzichtig te zijn om uitspraken te doen over alle lhbtqia+ personen in Overijssel en Deventer gebaseerd op de gevonden cijfers.

1.4 Leeswijzer

Om de hoofdvraag te beantwoorden is dit rapport verdeeld in vier hoofdstukken. De meeste resultaten bespreken we aan de hand van een tabel. In de tabellen staan cijfers over Deventer en, waar relevant, Overijssel. Op die manier vergelijken we de situatie van lhbtqia+ personen in de gemeente met die van lhbtqia+ personen in de provincie. In de tabellen staan ook de verschillen tussen cisgender LHB+ en niet-cisgender personen. De cijfers die we bespreken in de tekst zijn in de tabellen **dikgedrukt en paars** gemaakt.

In hoofdstuk 2 wordt de ervaren acceptatie door lhbtqia+ personen uit Deventer besproken. Hoofdstuk 3 gaat over veiligheid en slachtofferschap. Dit hoofdstuk gaat ook over aanpassingsgedrag, het melden van ongewenst gedrag en de reden om geen melding te maken. In hoofdstuk 4 worden de relatie van lhbtqia+ personen tot hun woonomgeving en hun houding tegenover overheidsbeleid besproken. Het gaat ook over het belang van en de voorkeuren voor beleid. Hoofdstuk 5 laat de veranderingen zien in openheid, ervaren acceptatie en het veiligheidsgevoel tussen 2021, 2023 en 2025.

We eindigen het rapport met de conclusie in hoofdstuk 6. In de bijlage staat een begrippenlijst met uitleg over alle identiteiten en de belangrijkste benamingen.

2. Openheid en acceptatie

2.1 Openheid

Tabel 2.1 toont de mate waarin lhbtqia+ personen in Deventer en Overijssel open zijn over hun seksuele oriëntatie. Aan niet-cisgender personen is ook gevraagd hoe open zij zijn over hun genderidentiteit. Daarnaast staat onder in de tabel hoe belangrijk de lhbtqia+ identiteit is voor iemands eigen identiteit. Het cijfer 1 staat voor volledig gesloten/ heel onbelangrijk en 10 staat voor volledig open/ heel belangrijk. De tabel laat zien:

- Lhbtqia+ personen in Deventer zijn het meest open over hun seksuele oriëntatie bij vrienden (9,2). Niet-cisgender personen zijn ook het meest open over hun genderidentiteit (9,0) bij vrienden.
- In Deventer zijn niet-cisgender personen veel opener over hun genderidentiteit dan in Overijssel. Dit is het geval bij ouders (8,2), broers/zussen (8,2) en vrienden (9,0).
- Voor niet-cisgender personen is het belang van hun lhbtqia+ identiteit voor wie ze zijn iets groter (7,5) dan voor cisgender lhb+ personen (7,2).

Tabel 2.1 Openheid en waarde aan identiteit

1 (helemaal niet open) – 10 (helemaal open)

	OVERIJSSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
<i>Openheid seksuele oriëntatie bij...</i>				
... Ouders	8,4	8,5	8,4	-
... Broers/ zussen	8,7	8,5	8,6	-
... Vrienden	9,2	9,2	9,2	-
<i>Openheid genderidentiteit bij...</i>				
... Ouders	7,3	- ¹	-	8,2
... Broers/ zussen	7,3	- ¹	-	8,2
... Vrienden	8,2	- ¹	-	9,0
Belang lhbtqia+ identiteit voor wie ik ben	7,2	7,2	7,2	7,5

¹De vraag naar openheid over genderidentiteit is alleen gesteld aan niet-cisgender deelnemers.

Ook Tabel 2.2 gaat over de openheid bij verschillende groepen. De tabel laat zien in hoeverre lhbtqia+ personen het gevoel hebben open te kunnen zijn over seksuele oriëntatie en genderidentiteit op school en op werk. De belangrijkste bevindingen uit deze tabel:

- Lhbtqia+ personen in Deventer hebben vaker het gevoel open te kunnen zijn over hun seksuele oriëntatie op school dan lhbtqia+ personen in heel Overijssel. Bij medeleerlingen geven ze dit een 7,7 (in Overijssel is dit 7,3) en bij docenten een 7,8 (in Overijssel is dit 7,5). Op werk hebben ze juist minder vaak het gevoel open te

kunnen zijn dan in Overijssel. Bij collega's geven ze dit een 8,0 (in Overijssel is dit 8,4) en bij leidinggevenden geven ze dit een 8,2 (in Overijssel is dit 8,5).

- Niet-cisgender personen in Deventer geven het gevoel open te kunnen zijn over hun genderidentiteit bij medeleerlingen een lage voldoende (6,4).

Tabel 2.2 Openheid in verschillende omgevingen

1 (helemaal niet open) – 10 (helemaal open)

	OVERIJSSSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
<i>Gevoel open kunnen zijn over seksuele oriëntatie bij</i>				
Mede leerlingen/ studenten	7,3	7,7	7,8	-
Docenten	7,5	7,8	7,8	-
Collega's	8,4	8,0	8,1	-
Leidinggevenden	8,5	8,2	8,2	-
<i>Gevoel open kunnen zijn over genderidentiteit bij</i>				
Mede leerlingen/ studenten	5,6	-	-	6,4
Docenten	6,4	-	-	7,2

Schuingedrukt = minder dan 10 deelnemers

Omdat lhbtqia+ personen in Deventer zich minder open voelen bij collega's en leidinggevenden dan lhbtqia+ personen in Overijssel, gaan we iets dieper in op de situatie op de werkvloer. Tabel 2.3 laat zien hoe vaak lhbtqia+ personen op werk ongewenste situaties meemaken. De tabel laat zien:

- 51% van de lhbtqia+ personen in Deventer maakt wel eens mee dat er op werk vervelende grappen over lhbtqia+ worden gemaakt. 48% vertelt soms bewust iets niet uit diens privéleven. 18% heeft zich wel eens gediscrimineerd gevoeld tijdens het solliciteren.
 - Niet-cisgender personen maken dit vaker mee dan cisgender lhb+ personen. Zo heeft 42% van de niet-cisgender personen wel eens discriminatie tijdens het solliciteren meegemaakt.
 - Lhbtqia+ personen in Deventer maken minder vaak vervelende grappen mee op werk dan lhbtqia+ personen in Overijssel. In Deventer vertellen zij echter vaker bewust iets uit hun privéleven niet.

Tabel 2.3 Ongewenst gedrag op de werkvloer

Percentage dat dit soms, regelmatig of vaak meemaakt

	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
Vervelende grappen op de werkvloer over lhbtqia+	58	51	51	61
Iets over het weekend/privéleven bewust niet vertellen vanwege lhbtqia+ identiteit	37	48	46	57
Tijdens het solliciteren gediscrimineerd gevoeld vanwege lhbtqia+ identiteit	20	18	12	42

Antwoordmogelijkheden: nooit, soms, regelmatig, vaak. Deelnemers zonder betaald werk zijn niet meegeteld.

2.2 Ervaren acceptatie

In de vragenlijst is gevraagd of deelnemers zich geaccepteerd voelen door een aantal groepen mensen, zoals ouders, vrienden, klasgenoten of collega's. Er is ook gevraagd naar de acceptatie op een aantal plekken, zoals bij het uitgaan en in de sportschool. Het cijfer 1 betekent dat iemand helemaal geen acceptatie ervaart en 10 dat iemand volledige acceptatie ervaart. De belangrijkste cijfers:

- Lhbtqia+ personen in Deventer voelen zich het minst geaccepteerd door mensen van thuiszorg of begeleiding (7,1). Dit cijfer is lager dan bij lhbtqia+ personen in heel Overijssel (7,8). Vooral niet-cisgender personen geven een laag cijfer (5,1).
 - De vraag over thuiszorg en begeleiding is alleen gesteld aan lhbtqia+ personen die van thuiszorg gebruik maakten. Bij niet-cisgender personen zijn dit minder dan tien mensen. Daarom moeten we voorzichtig zijn met het interpreteren van dit cijfer.
- Niet-cisgender personen in Deventer voelen zich duidelijk minder geaccepteerd op school (7,2 bij medeleerlingen, 7,6 bij docenten) dan cisgender lhb+ personen (7,9 bij medeleerlingen, 8,6 bij docenten).
 - Cisgender lhb+ personen ervaren juist minder acceptatie tijdens het uitgaan (7,2) dan niet-cisgender personen (8,0).

Tabel 2.4 Ervaren acceptatie in verschillende omgevingen*1 (helemaal niet geaccepteerd) – 10 (helemaal geaccepteerd)*

	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
<i>Mate van acceptatie door:</i>				
Ouders	8,4	8,5	8,4	8,6
Broers/ zussen	8,6	8,7	8,7	8,7
Andere familieleden	7,9	8,0	8,1	7,8
Vrienden	9,3	9,1	9,1	9,0
Medeleerlingen- /studenten	7,4	7,6	7,9	7,2
Docenten	8,1	8,3	8,6	7,6
Leidinggevend	8,6	8,4	8,3	8,5
Collega's	8,5	8,4	8,4	8,4
Thuiszorg/ begeleiding	7,8	7,1	8,8	5,1
<i>Mate van acceptatie op/bij/in</i>				
Het uitgaan	7,2	7,3	7,2	8,0
Sportvereniging/ sportschool	8,0	7,7	7,5	8,4
Geloofsgemeenschap	6,8	7,4	7,5	6,9
Buurt/ wijk	7,3	7,3	7,2	7,3

Schuingedrukt = minder dan 10 deelnemers

3. Onveiligheidsgevoel en ongewenst gedrag

3.1 Ervaren onveiligheid

Tabel 3.1 gaat over onveiligheid die lhbtqia+ personen ervaren. De cijfers in de tabel laten zien hoeveel deelnemers in de vragenlijst aangaven zich soms of vaak onveilig te voelen in de afgelopen twee jaar. Dit is gevraagd in februari 2025 en gaat dus over de periode 2023-2025. De belangrijkste bevindingen:

- 36% van de lhbtqia+ personen in Deventer voelt zich soms of vaak onveilig in de gemeente. Volgens cijfers van het CBS voelt 42% van alle mensen in Deventer en 33% van alle mensen in Overijssel zich wel eens onveilig.⁶ Lhbtqia+ mensen in Deventer voelen zich dus niet onveiliger dan de gemiddelde bevolking.
 - Niet-cisgender personen voelen zich juist wel onveiliger. Bijna de helft van de niet-cisgender personen voelt zich soms of vaak onveilig (48%). Niet-cisgender personen voelen zich ook vaker onveilig dan cisgender lhb+ personen (33%).
- Niet-cisgender personen voelen zich op alle gevraagde plekken het vaakst onveilig, zoals op straat (38%), in horecagelegenheden (33%) en in de bus (24%).
- Er is weinig verschil in het onveiligheidsgevoel tussen lhbtqia+ personen in Deventer en lhbtqia+ personen in heel Overijssel.

Tabel 3.1 (On)veiligheidsbeleving

Percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt in de afgelopen twee jaar

	OVERIJSSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
In het algemeen	38	36	33	48
Op straat	29	27	24	38
In de horeca	25	26	23	33
In de bus	21	20	19	24
In de taxi/Uber	12	14	14	17

Antwoordmogelijkheden: nooit, zelden, soms, vaak. Deelnemers die 'Niet van toepassing' (geen optie bij algemeen) invulden zijn niet meegeteld.

Als een lhbtqia+ persoon zich onveilig voelt, past diegene soms diens gedrag in het openbaar aan uit angst voor negatieve reacties op diens seksuele oriëntatie en/of genderidentiteit. Tabel 3.2 laat zien hoeveel procent van de lhbtqia+ personen in Deventer diens gedrag aanpaste in de twee jaar voor het onderzoek. De tabel toont:

- 43% van de lhbtqia+ personen in Deventer heeft diens gedrag niet aangepast. Een meerderheid paste zich wel eens aan.
 - Duidelijk meer cisgender lhb+ personen pasten hun gedrag wel eens aan dan niet-cis personen. 35% van de cisgender lhb+ personen geeft aan diens

⁶ Centraal Bureau voor de Statistiek (2025^b).

gedrag niet te hebben aangepast, tegenover 74% van de niet-cisgender personen.

- Lhbtqi+ personen in Deventer pasten zich het vaakst aan door niet te kussen of zoenen in het openbaar (40%).
 - Dit gebeurt in Deventer vaker dan in Overijssel (34%).
 - Dit doen cisgender lhb+ personen in Deventer vaker (48%) dan niet-cisgender personen (10%).
- In Deventer vermijden lhbtqi+ personen vaker om hand in hand te lopen (38%) dan in Overijssel (35%).
- Niet-cisgender personen passen zich het vaakst aan door lhbtqi+ symbolen te verbergen (18%) of hun kledingkeuze aan te passen (16%).

Tabel 3.2 Gedragaanpassing

Aanpassing van gedrag in het openbaar uit angst voor negatieve reactie op lhbtqi+ identiteit in de afgelopen twee jaar:

%	OVERIJSSSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
Nee, niet aangepast	43	43	35	74
Ja, vermeden te kussen of te zoenen	34	40	48	10
Ja, vermeden hand in hand te lopen	35	38	45	9
Ja, ik heb mijn kledingkeuze aangepast	13	12	11	16
Ja, ik heb bepaalde plekken of buurten vermeden	16	18	19	12
Ja, ik heb lhbtqi+ symbolen verborgen	16	19	19	18
Ja, ik heb mijn stemgebruik of lichaamstaal aangepast	13	7	6	13
Ja, anders	4	5	6	3

3.2 Ervaring met ongewenst gedrag en handelingsperspectief

Tabel 3.3 toont hoeveel lhbtqi+ deelnemers uit Deventer slachtoffer waren van verschillende vormen van ongewenst gedrag. Bij de bovenste vier vormen van slachtofferschap staat het percentage lhbtqi+ personen dat dit regelmatig of vaak meemaakte in de twee jaar voor het onderzoek. Bij de onderste vier vormen van slachtofferschap staat het percentage dat dit weleens, regelmatig of vaak meemaakte. Hieronder staan de belangrijkste resultaten:

- Het ongewenst gedrag dat lhbtqi+ personen in Deventer het vaakst meemaken is bedreiging (19%). Daarna komt seksuele intimidatie (14%).

- Niet-cisgender personen in Deventer maken elke vorm van ongewenst gedrag vaker mee dan cisgender lhb+ personen.
 - Het vaakst hebben zij seksuele intimidatie meegemaakt (26%). Bij cisgender lhb+ personen is dit 10%.
 - Ook maken niet-cisgender personen veel vaker ongelijke behandeling mee (20%) dan cisgender lhb+ personen (4%).
 - Bedreiging is bij niet-cisgender personen (23%) en cisgender lhb+ personen (18%) door ongeveer één op de vijf personen meegemaakt.

Tabel 3.3 Slachtofferschap

Percentage dat de afgelopen 2 jaar slachtoffer is geworden van:

	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
% Regelmatig of vaak				
Afkeurende blikken	12	7	6	10
Uitschelden, uitlachen of pesten	6	5	2	17
Cyberpesten	5	7	5	17
Ongelijke behandeling	7	8	4	20
% Wel eens / regelmatig / vaak				
Bedreiging	17	19	18	23
Bekladding/ vernieling van eigendommen	7	6	5	9
Seksuele intimidatie	18	14	10	26
Seksuele mishandeling	3	4	3	10
Lichamelijke mishandeling	4	4	1	17

Antwoordmogelijkheden: nooit, wel eens, regelmatig, vaak. Deelnemers die 'Weet ik niet' invulden zijn niet meegeteld.

Na het meemaken van ongewenst gedrag zijn er verschillende dingen die een lhbtqia+ persoon kan doen. Diegene kan melding doen bij de politie of bij een antidiscriminatievoorziening (ADV)/discriminatie.nl. Tabel 3.4 laat zien hoeveel lhbtqia+ personen in Deventer melding deden na verschillende vormen van ongewenst gedrag. De tabel bestaat uit twee delen. Het eerste deel laat zien hoeveel mensen melding van ongewenst gedrag heeft gedaan. Het tweede deel laat zien in hoeverre melders zich serieus genomen voelen als ze melding doen. Weinig deelnemers hebben melding gedaan. Daarom moeten we extra voorzichtig zijn met conclusies trekken over de hele lhbtqia+ bevolking in Deventer. Enkele uitkomsten:

- De meeste lhbtqia+ personen in Deventer doen geen melding wanneer zij ongewenst gedrag meemaken.
- Na het meemaken van seksuele mishandeling is door niemand melding gedaan. Bij ongelijke behandeling (78%), bedreiging (72%) en seksuele intimidatie (69%) deed het grootste deel geen melding.
- Mensen melden ongewenst gedrag vaker bij de politie dan bij een ADV.

- Mensen die melding doen voelen zich vaker serieus genomen door een ADV dan door de politie. Bij ongelijke behandeling en bedreiging voelt minder dan de helft zich serieus genomen door de politie, bij bekladding en lichamelijke mishandeling voelde niemand zich serieus genomen door de politie.

Tabel 3.4 Handelingsperspectief bij ongewenst gedrag

Percentage dat (geen) type melding heeft gedaan:

%	Geen melding gemaakt	Melding gemaakt politie	Melding gemaakt anti-discriminatievoorziening	Voelde me serieus genomen door politie (%(helemaal) mee eens)	Voelde me serieus genomen door ADV (%(helemaal) mee eens)
Ongelijke behandeling	78	20	11	39	71
Bedreiging	72	26	12	48	88
Bekladding/ vernieling van eigendommen	46	36	19	0	100
Seksuele intimidatie	69	24	8	81	100
Seksuele mishandeling	100	0	0	-	-
Lichamelijke mishandeling	34	66	0	0	-

Schuingedrukt = onder de 10 deelnemers

Aan mensen die melding deden bij de politie is gevraagd uit te leggen waarom zij zich wel of niet serieus genomen voelden. Bij positieve ervaringen zijn empathie en het gehoord voelen belangrijk. Dit komt naar voren in de reactie van een slachtoffer van seksuele intimidatie, die hiervan melding deed bij de politie:

“De politiemedewerker was zelf ook redelijk in shock toen ik mijn verhaal vertelde en ze leefde echt met me mee. Ze vertelde ook dat ik zeker vaker een melding moest maken als dit vaker voorkwam.”

Toch laten de reacties ook zien dat sommige melders concrete gevolgen missen bij hun melding. Zo vertelt een deelnemer, die seksuele mishandeling meemaakte, dat de politie vertelde dat er niet genoeg bewijs was voor aanranding. Een andere melder voelde zich wel gehoord, maar miste verdere actie:

“Ik voelde me wel gehoord maar ik mis verdere actie, politie geeft aan niks te kunnen doen terwijl we samen tot de conclusie kwamen dat er sprake was van discriminatie.”

De vorige tabel laat zien dat ongewenst gedrag vaak *niet* wordt gemeld bij politie of ADV. Tabel 3.5 laat zien welke redenen om geen melding te doen het vaakst worden genoemd. Elke kolom gaat over lhbtq+ personen in Deventer die een vorm van ongewenst gedrag meemaakten en hier *geen* melding van hebben gedaan. In de rijen staan redenen om geen

melding te doen. Het cijfer is het percentage deelnemers voor wie dit een reden was om geen melding te doen. De belangrijkste conclusies:

- De meest genoemde reden om geen melding te doen is 'Ik vond het niet nodig'.
- Bij bekladding/vernieling (86%) en lichamelijke mishandeling (59%) is de meest genoemde reden dat slachtoffers verwachtten dat er niets zou gebeuren met hun melding. Bij seksuele mishandeling is dit dat het slachtoffer het probleem zelf heeft opgelost (62%).
- Ook de verwachting dat een incident niet te bewijzen zou zijn wordt vaak genoemd, het vaakst door mensen die seksuele intimidatie meemaakten (40%).

Tabel 3.5 Redenen om ongewenst gedrag niet te melden

Percentage dat reden om (geen) type melding te doen aan heeft gevinkt:

%	Ongelijke behandeling	Bedreiging	Bekladding/ vernieling van eigendommen	Seksuele intimidatie	Seksuele mishandeling	Lichamelijk mishandeling
Ik vond het niet nodig	50	75	0	71	31	41
Ik wilde er geen tijd aan besteden	24	33	52	46	27	31
Ik heb het probleem zelf opgelost	9	12	24	15	62	0
Ik verwachtte dat er niets zou gebeuren met mijn melding	32	27	86	48	38	59
Ik verwachtte dat het niet te bewijzen zou zijn	25	25	31	40	27	0
Ik was bezorgd over de negatieve gevolgen	9	6	0	5	0	0
Ik had angst voor de dader(s)	2	2	0	0	0	0
Ik wist niet hoe of waar ik het kon melden of aangifte kon doen	7	6	0	9	0	0
Ik heb het op een andere manier opgelost	7	9	0	0	0	0

Schuingedrukt = minder dan 10 deelnemers

4. Woonomgeving en overheidsbeleid

4.1 Verbondenheid leefomgeving

In Tabel 4.1 staat in hoeverre lhbtqia+ personen in Deventer zich verbonden voelen met hun woonplaats. In de tabel staan gemiddelde rapportcijfers en het percentage dat de verbondenheid een onvoldoende geeft. Het cijfer 1 betekent dat een deelnemer zich helemaal niet verbonden voelt en 10 betekent dat de deelnemer zich heel erg verbonden voelt. Tabel 4.2 toont hoeveel deelnemers de behoefte hebben om meer of minder lhbtqia+ personen in hun woonplaats te kennen. De belangrijkste bevindingen:

- Lhbtqia+ personen in Deventer geven de verbondenheid met hun woonplaats gemiddeld een 7,7. Zij voelen zich meer verbonden met hun woonplaats dan lhbtqia+ personen in Overijssel.
- Cisgender lhb+ personen voelen zich meer verbonden met hun woonplaats (7,9) dan niet-cisgender personen (6,7). Een kwart van de niet-cisgender personen in Deventer geeft de verbondenheid een onvoldoende.
- Meer dan de helft van de lhbtqia+ inwoners in Deventer (53%) zou meer lhbtqia+ personen in de woonplaats willen kennen. Dit is nog vaker zo bij niet-cisgender personen (64%).

Tabel 4.1 Verbondenheid met de leefomgeving

%	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
Algemene verbondenheid woonplaats (1-10)	7,0	7,7	7,9	6,7
% onvoldoende (<5,5)	22	12	8	25

Tabel 4.2 Zou u meer of minder lhbtqia+ personen in uw woonplaats willen kennen?

%	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
(Veel) meer	66	53	50	64
Niet meer, niet minder	34	47	50	36
(Veel) minder	0	0	0	0

De wens om meer lhbtqia+ personen te kennen komt ook terug in de antwoorden op open vragen. Op de vraag wat de gemeente kan doen om het welzijn van lhbtqia+ personen te verbeteren, zeggen meerdere deelnemers dat zij een gay bar, gay horeca of een andere “LGBT-uitgaansgelegenheid” in Deventer missen. Een vaste en laagdrempelige ontmoetingsplek voor lhbtqia+ personen in Deventer zou kunnen helpen om in deze wens te voorzien. In het volgende deelhoofdstuk gaat het nog meer over beleidsvoorkeuren van lhbtqia+ personen.

4.2 Behoeften en voorkeuren lokaal beleid

Tabel 4.3 toont de mening van lhbtqa+ personen op een aantal stellingen over lokaal beleid. De percentages tonen het aantal deelnemers dat het (helemaal) eens is met een stelling. De belangrijkste bevindingen:

- 38% van de lhbtqa+ personen in Deventer vindt dat de gemeente genoeg doet voor de acceptatie van seksuele diversiteit, en 29% vindt dat voor genderdiversiteit. Een meerderheid is neutraal of vindt dat de gemeente niet genoeg doet.
- Van de niet-cisgender personen vindt bijna niemand dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van seksuele- en genderdiversiteit (4% en 1%)
- 91% zegt het belangrijk te vinden dat er naast landelijk beleid ook lokaal beleid is voor de aanpak van lhbtqa+-discriminatie.
- Een apart antidiscriminatiemeldpunt naast de politie is belangrijk voor 80% van de lhbtqa+ personen. Dit is nóg belangrijker voor niet-cisgender personen (87%).

Tabel 4.3 Stellingen over het lhbtqa+ beleid van de gemeente

% (helemaal) eens	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
Ik vind dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van seksuele diversiteit.	30	38	47	4
Ik vind dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van genderdiversiteit.	24	29	36	1
Ik vind dat naast landelijk beleid, lokaal beleid belangrijk is voor de aanpak van lhbtqa+-discriminatie.	82	91	92	83
Ik weet waar ik terecht kan in de gemeente als ik te maken krijg met discriminatie.	34	43	43	48
Als mensen discriminatie meemaken, moeten zij terecht kunnen bij een antidiscriminatie meldpunt voor advies buiten de politie.	81	80	81	87

Antwoordmogelijkheden: helemaal mee oneens, mee oneens, neutraal, mee eens, helemaal mee eens. Deelnemers die 'Weet niet/n.v.t.' invulden zijn niet meegeteld.

In Tabel 4.4 gaan we dieper in op beleidsvoorkeuren van lhbtqa+ personen in Deventer. We hebben in de vragenlijst een aantal beleidsopties voorgesteld aan de deelnemers. Tabel 4.4 toont voor elke stelling het percentage deelnemers dat het (heel) belangrijk vindt dat de gemeente dit regelt en betaalt. Hieruit blijkt:

- Lhbtiqua+ personen in Deventer vinden voorlichting op scholen de belangrijkste beleidsmaatregel. 95% vindt dit (heel) belangrijk. Ook vinden zij het (heel) belangrijk dat de gemeente zorgt voor een beleidsadviescommissie met lhbtiqua+ personen (83%). 81% wil graag dat de gemeente voorlichting in de ouderenzorg regelt, en ook 81% wil dat de gemeente het gesprek aangaat met religieuze gemeenschappen over acceptatie van lhbtiqua+. Tot slot vindt 80% het (heel) belangrijk dat de gemeente lokale lhbtiqua+ initiatieven financieel ondersteunt.
- Al deze maatregelen worden meer gesteund door de lhbtiqua+ gemeenschap in Deventer dan in Overijssel.
- Cisgender lhb+ personen zijn vaker voorstander van de beleidsopties dan niet-cisgender personen. Dat is ook zo als het gaat om gendergerelateerd beleid, zoals het gratis laten aanpassen van het geboortegeslacht in identiteitsdocumenten (70% tegenover 79%).
 - De financiële ondersteuning voor lokale lhbtiqua+ initiatieven is hierop een uitzondering. Dit wordt vaker gesteund door niet-cisgender personen (85%) dan door cisgender lhb+ personen (78%).

Deelnemers aan de vragenlijst konden zelf ideeën geven voor beleid dat hun veiligheid vergroot en de gevolgen van discriminatie verkleint, of voor beleid wat hun welzijn als lhbtiqua+ persoon bevordert. De ideeën die zij noemden bevestigen wat we zien in Tabel 4.4. Vooral voorlichting wordt vaak genoemd. Op scholen, maar ook bij de gemeente zelf. Zo noemt één deelnemer dat sommige ambtenaren geen idee hebben dat er een belangenvereniging als het COC bestaat. Dit past bij wat een andere deelnemer schrijft. Deze deelnemer roept de gemeente op tot ‘*walk the talk*’ en zelf het goede voorbeeld te geven als organisatie met divers personeel en inclusieve maatregelen. Een andere deelnemer noemt dat de voorlichting vanuit de gemeente richting *alle* bewoners beter kan:

“Sowieso een landingspagina op deventer.nl met meer informatie over beleid op het gebied van dit onderwerp en informatie voor lhbtiqua+ inwoners. Bij de zoekfunctie op 'lhbtiqua+' is het resultaat NUL. Dat is zorgelijk!”

Tabel 4.4 Beleidsvoorkeuren

Percentage dat het (heel) belangrijk vindt dat gemeente het volgende regelt en betaalt:

%	OVERIJSEL	DEVENTER	CIS LHB+	NIET-CIS
Voorlichting op scholen.	91	95	99	80
Een beleidsadviescommissie lhbtqa+ beleid met mensen uit de gemeenschap.	72	83	86	69
Voorlichting in de ouderenzorg	72	81	83	71
In gesprek gaan met religieuze gemeenschappen over acceptatie van lhbtqa+.	75	81	86	59
Financiële ondersteuning voor lokale lhbtqa+ initiatieven als ontmoetingsgroepen en evenementen.	72	80	78	85
Gratis geslacht aanpassen in identiteitsdocumenten zoals paspoort en rijbewijs.	69	77	79	70
Regenboogvlag uithangen op lhbtqa+-dagen als Coming Out Dag.	73	75	81	62
Genderneutrale gemeentelijke communicatie.	60	69	70	68
Genderneutrale toiletten in het gemeentehuis en andere openbare ruimten.	60	68	72	63
Fototentoonstellingen over lhbtqa+ personen in de openbare ruimte.	56	59	63	51
Een apart politie-aangifte loket voor lhbtqa+-geweld.	52	58	61	45
Regenboogbankjes en -zebrapaden.	40	47	46	49
Mannen-ontmoetingsplaatsen/ cruisearea.	26	35	35	34

Deelnemers die 'Weet ik niet' invulden zijn niet meegeteld.

Sommige deelnemers noemen daarnaast dat het belangrijk is dat de gemeente zich duidelijk uitspreekt voor de lhbtqa+ gemeenschap. Dat gaat om bewuster, inclusief taalgebruik (“... *zodat je niet per definitie de uitzondering bent.*”). Het gaat ook om het laten zien van lhbtqa+ personen in reclames, voorlichtingsbrochures en websitefoto's (“*Gewoon onderdeel laten zijn, vanzelfsprekend.*”). Tot slot gaat het ook om steun uitspreken. Zoals de volgende deelnemer schrijft:

“... 100% instaan voor de community. Kom je aan hen, dan kom je aan ons. Bijv. Wij zijn allemaal Deventenaren. Durf je daarover uit te spreken als gemeente, juist nu internationaal blijkt waar homofobie en transhaat toe kan leiden. Het is nu of nooit!”

Een andere deelnemer hoopt dat de gemeente zich duidelijker uitspreekt voor de veiligheid van lhbtq+ personen, met name transgender personen:

“Gemeente en provincie die commitment uitspreken dat ze pal staan voor de veiligheid van gay en vooral ook trans mensen. En die niet buigen voor klachten van zogenaamd 'bezorgde' mensen. En contact zoeken met trans organisaties hoe ze vooral deze groep veilig kunnen houden (vgl. Sanctuary cities in de USA).”

Tot slot noemen enkele deelnemers zeer concrete maatregelen:

- *“Medewerkers van instellingen (Station, supermarkt) aanwijzen als iemand waar je naartoe kan gaan als je je onveilig voelt/adverteren dat die er zijn”*
- *“Meer ruimte voor GGD om gratis te onderzoeken op geslachtsziekten”*
- *“Deventer zou zich permanent mogen uiten d.m.v. een regenboogzebra op een strategisch punt. Nu wordt alleen de regenboogvlag uitgehangen op bepaalde dagen.”*

5. Veranderingen tussen 2021, 2023 en 2025

In Tabel 5.1 staat de ervaren acceptatie door lhbtq+ personen in verschillende omgevingen. De cijfers gaan over 2021, 2023 en 2025. Het cijfer 1 staat voor helemaal geen acceptatie en 10 voor volledige acceptatie. De belangrijkste uitkomsten:

- Tussen 2023 en 2025 is de ervaren acceptatie in de meeste omgevingen gegroeid. De grootste groei zit in de acceptatie door ouders: die steeg tussen 2023 en 2025 van 7,3 naar 8,5.
 - Een uitzondering is de ervaren acceptatie door klasgenoten. Deze is gedaald van 8,6 in 2021 naar 8,1 in 2023 en naar 7,6 in 2025.
- De acceptatie van niet-cisgender personen is meer wisselend.
 - De ervaren acceptatie van niet-cisgender personen is tussen 2023 en 2025 sterk gegroeid bij ouders (6,4 naar 8,6), leidinggevenden (7,5 naar 8,5), tijdens het uitgaan (5,8 naar 8,0) en bij de sportschool/-vereniging (6,2 naar 8,4). Er is juist een sterke daling in geloofsgemeenschappen (9,3 naar 6,9).
- In de buurt/wijk daalt de ervaren acceptatie door lhbtq+ personen in Deventer (van 7,8 in 2021 naar 7,5 in 2023 en 7,3 in 2025). Dit is ongeveer gelijk aan de daling in Overijssel. Het valt op dat cisgender lhb+ personen steeds minder acceptatie ervaren in hun buurt/wijk, en niet- cisgender personen juist meer.

Tabel 5.1 Veranderingen in ervaren acceptatie in verschillende omgevingen (1-10)

	OVERIJSEL			DEVENTER			CIS LHB+			NIET-CIS		
	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
<i>Mate van acceptatie door:</i>												
Ouders	8,5	8,1	8,4	8,0	7,3	8,5	8,4	7,5	8,4	6,5	6,4	8,6
Broers/zussen	8,5	8,6	8,6	8,6	8,3	8,7	8,8	8,4	8,7	7,4	8,1	8,7
Andere familieleden	8,3	8,0	7,9	8,7	7,6	8,0	8,9	7,6	8,1	7,5	8,0	7,8
Vrienden	9,4	9,0	9,3	9,7	9,0	9,1	9,7	8,9	9,1	9,5	9,3	9,0
Klasgenoten ¹	8,4	7,2	7,4	8,6	8,1	7,6	8,7	8,2	7,9	8,2	7,3	7,2
Docenten ²	8,6	7,7	8,1	8,7	8,3	8,3	8,7	8,6	8,6	8,5	6,9	7,6
Leidinggevend ²	8,6	8,7	8,6	8,7	8,4	8,4	8,7	8,6	8,3	8,5	7,5	8,5
Collega's ¹	8,4	8,6	8,5	8,6	8,4	8,4	8,7	8,4	8,4	8,2	8,3	8,4
<i>Mate van acceptatie op/bij/in:</i>												
Tijdens het uitgaan	7,5	7,2	7,2	7,6	7,0	7,3	7,6	7,3	7,2	7,5	5,8	8,0
Op mijn sportschool/ sportvereniging	8,2	7,9	8,0	8,4	7,7	7,7	8,5	7,8	7,5	8,0	6,2	8,4
In mijn geloofs- gemeenschap	5,8	5,4	6,8	6,8	6,6	7,4	5,9	5,8	7,5	8,4	9,3	6,9
In mijn buurt/wijk	7,7	7,4	7,3	7,8	7,5	7,3	8,0	7,6	7,2	6,9	7,0	7,3

¹In 2021 is in één stelling naar de ervaren acceptatie door klasgenoten en collega's gevraagd. Dit betekent dat de cijfers uit 2021 van deze groepen hetzelfde zijn.

²In 2021 is in één stelling naar de ervaren acceptatie van docenten en leidinggevend gevraagd. Dit betekent dat de cijfers uit 2021 van deze groepen hetzelfde zijn.

Schuingedrukt = onder de 10 deelnemers.

Tabel 5.2 laat trends in het door lhbtq+ personen ervaren onveiligheidsgevoel zien. Het gaat om het percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt op verschillende plekken in Deventer. De belangrijkste uitkomsten:

- De algemeen ervaren onveiligheid bij lhbtq+ personen in Deventer is toegenomen. In 2023 voelde 23% zich soms of vaak onveilig, in 2025 was dit 36%.
 - Deze stijging zien we bij cislgender lhb+ personen (van 22% naar 33%) en niet-cislgender personen (van 32% naar 48%). In Overijssel bleef de ervaren onveiligheid van lhbtq+ personen tussen 2023 en 2025 gelijk.
- Op straat en in horecagelegenheden neemt de ervaren onveiligheid juist af. Dit is zo in Deventer en in heel Overijssel.
 - Niet-cislgender personen in Deventer zijn hierop een uitzondering. Bij hen steeg het percentage mensen dat zich soms of vaak onveilig voelt op straat van 33% in 2023 naar 38% in 2025. In horeca steeg dit van 29% naar 33%.

Tabel 5.2 Veranderingen onveiligheidsgevoel

Percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt op de volgende plekken in Deventer:

%	OVERIJSSSEL			DEVENTER			CIS LHB+			NIET-CIS		
	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Algemeen	- ¹	38	38	- ¹	24	36	- ¹	22	33	- ¹	32	48
Op straat	35	37	29	40	30	27	37	29	24	55	33	38
In horeca-gelegenheden	28	34	25	29	29	25	28	30	23	31	29	33
In de bus ²	26	33	21	23	28	20	20	27	19	42	30	24

¹In 2021 is niet naar het algemeen onveiligheidsgevoel gevraagd.

²In 2021 en 2023 is gevraagd naar het onveiligheidsgevoel in het openbaar vervoer. In 2025 is alleen naar 'in de bus' gevraagd.

Schuingedrukt = onder de 10 deelnemers.

Tot slot kijken we naar hoeveel lhbtqia+ personen slachtoffer waren van ongewenst gedrag. Tabel 5.3 laat dit zien voor 2021, 2023 en 2025. Bij de bovenste vier rijen staat hoeveel lhbtqia+ personen regelmatig of vaak dit ongewenst gedrag meemaakte. Het gaat daarbij om de twee jaar voor het onderzoek. Bij de onderste vier rijen staat het percentage dat weleens, regelmatig of vaak dit ongewenst gedrag meemaakte. Hieronder noemen we de belangrijkste uitkomsten:

- Sommige vormen van ongewenst gedrag maken lhbtqia+ personen in Deventer steeds minder vaak mee. Vooral het percentage dat zegt afkeurende blikken te hebben meegemaakt is sterk gedaald (van 14% in 2023 naar 7% in 2025). Dat geldt ook voor bekladding/vernieling (van 16% in 2023 naar 6% in 2025).
 - Cyberpesten komt juist vaker voor (3% in 2021, 5% in 2023 en 7% in 2025). Dit neemt bij cisgender lhb+ personen en niet-cisgender personen toe en is ook in heel Overijssel te zien.
- De trends zijn anders bij cisgender lhb+ personen dan bij niet-cisgender personen. In 2025 maakten duidelijk *minder* cisgender lhb+ personen wel eens bedreiging, bekladding of seksuele of lichamelijke mishandeling mee dan in 2023. In 2025 maakten juist duidelijk *meer* niet-cisgender personen deze incidenten mee dan in 2023.
 - Zo daalde het percentage cisgender lhb+ personen in Deventer dat wel eens lichamelijke mishandeling heeft meegemaakt tussen 2023 en 2025 af van 5% naar 1%. Bij niet-cisgender personen nam dit juist toe van 5% naar 17%.
 - We zien dezelfde trend bij uitschelden, uitlachen of pesten. In 2023 maakte 6% van de cisgender lhb+ personen in Deventer dit regelmatig of vaak mee. In 2025 was dit nog 2%. In dezelfde jaren steeg dit bij niet-cisgender personen juist van 9% naar 17%.

Tabel 5.3 Veranderingen slachtofferschap (1-10)

Percentage dat de afgelopen 2 jaar slachtoffer is geworden van:

	OVERIJSEL			DEVENTER			CIS LHB+			NIET-CIS		
% Regelmatig of vaak	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025	2021	2023	2025
Afkeurende blikken	16	13	12	23	14	7	14	10	6	62	29	10
Uitschelden, uitlachen of pesten	6	8	6	6	6	5	3	6	2	19	9	17
Cyberpesten ¹	4	4	5	3	5	7	2	2	5	11	14	17
Ongelijke behandeling	7	7	7	7	7	8	6	6	4	12	14	20
% Wel eens / regelmatig / vaak												
Bedreiging	14	17	17	15	22	19	14	24	18	20	16	23
Bekladding/ vernieling van eigendommen	5	5	7	4	16	6	3	19	5	7	4	9
Seksuele mishandeling	4	4	3	3	4	4	1	5	3	11	1	10
Lichamelijke mishandeling	3	4	4	2	4	4	0	5	1	11	5	17

Antwoordmogelijkheden: nooit, wel eens, regelmatig, vaak. Deelnemers die 'Weet ik niet' invulden zijn niet meegeteld.

¹In 2021 is apart gevraagd naar cyberpesten via mail, sociale media en dating apps. In deze tabel staat of iemand 'regelmatig' of 'vaak' cyberpesten via een van deze wegen heeft meegemaakt.

Schuingedrukt = onder de 10 deelnemers.

Bibliografie

- Van den Berg, K., Van Kleef, N., & Weegels, E. (2025). *Feiten en cijfers over lhbtqia+ personen op een rij*. Movisie. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/publicatie/feiten-cijfers-lhbtqia-rij>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2025^a). *Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio*. Geraadpleegd van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/03759ned/table?ts=1758119850583>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2025^b). *Veiligheidsmonitor; kerncijfers, regio*. Geraadpleegd van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85146NED/table?ts=1764153443028>
- Hasselt, M., Spierings, N., Van Hilten-Rutten, E., & De Koning, O. (2023). *Welzijnsmonitor LHBTQIA+ 2023 Gelderland en Overijssel*. Vizier & Radboud Universiteit. Geraadpleegd van <https://vizieroost.nl/onderzoek/welzijnsmonitor-lhbtqia-2023-gelderland-overijssel/>
- Hasselt, M., Spierings, N., Wiertsema, R., & Rijnierse, L. (2025). *Welzijnsmonitor LHBTQIA+ 2025 Gelderland en Overijssel*. Vizier en Radboud Universiteit. Geraadpleegd van <https://vizieroost.nl/onderzoek/monitor-lhbtqia-2025/>
- Spierings, N., Van Hilten-Rutten, & Hasselt, M. (2021). *Welzijnsmonitor LHBTQIA+ 2021 Gelderland en Overijssel*. Vizier & Radboud Universiteit. Geraadpleegd van <https://vizieroost.nl/publicaties/welzijn-lhbtqia-2021/>

Bijlage: Uitleg lhbtqia+ begrippen⁷

De afkorting **lhbtqia+** wordt gebruikt voor mensen die zich niet identificeren als cisgender en/of een andere seksuele oriëntatie hebben dan heteroseksueel.

Seksuele oriëntatie gaat over tot wie iemand zich, in termen van gender, (seksueel) aangetrokken voelt.

- **Lesbisch:** iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot personen van hetzelfde gender (vrouw op vrouw).
- **Homoseksueel:** iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot personen van hetzelfde gender (man op man).
- **Bi+:** een overkoepelende term voor mensen die zich aangetrokken voelen tot twee of meer genders. Hieronder vallen verschillende identiteiten, zoals biseksueel, panseksueel, omniseksueel en queer.
- **Aseksueel:** iemand voelt zich niet of weinig seksueel aangetrokken tot een ander persoon. Sommige personen ervaren wel romantische gevoelens voor andere mensen.
- **Heteroseksueel:** iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot het andere gender (man op vrouw, vrouw op man).

Genderidentiteit gaat over hoe iemand zich identificeert. Dat kan als man, vrouw, allebei, geen van beide, iets tussen man en vrouw in, of juist iets buiten dit spectrum.

- **Cisgender:** dit is een term waarmee mensen worden aangeduid van wie de genderidentiteit overeenkomt met het geslacht man of vrouw dat hen bij hun geboorte is toegewezen.
- **Transgender:** dit is een term voor personen die zich niet thuis voelen in het geslacht wat ze toegewezen hebben gekregen bij hun geboorte. Niet iedereen die identificeert als transgender heeft een lichamelijke transitie gehad of wil dit.
- **Non-binair:** een genderidentiteit die niet past binnen de hokjes vrouw of man. Non-binaire personen geven vaak, maar niet altijd, de voorkeur aan genderneutrale voornaamwoorden zoals hen/ hun of die/diens.

In de afkorting lhbtqia+ staat de **I** voor **intersekse**. Dit verwijst naar mensen die geboren zijn met een lichaam dat niet past binnen de normatieve definities van man en vrouw. Intersekse verschilt van transgender omdat intersekse een expliciete biologische of genetische oorzaak heeft zoals bijvoorbeeld het hebben van een extra X chromosoom. Intersekse wordt soms ook DSD genoemd.

⁷ Hasselt et al. (2025).

De **Q** staat voor **queer**. Dit is een meer algemeen woord dat staat voor een open, brede genderidentiteit en/of seksuele identiteit. Mensen noemen zichzelf vaak queer als ze zichzelf niet willen labelen met een vaststaand gender en/of seksuele identiteit.

De **+** staat voor alle seksuele oriëntaties en genderidentiteiten, los van heteroseksueel en cisgender, die niet direct in de afkorting benoemd worden.

